

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

19 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Toma Nadejda,

Judecătorii: Timofti Vladimir, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena și Boico Victor,

judecând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, și de către partea vătămată Ghilescu Profira, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui

Chiriac Eduard xxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxxx și domiciliat în xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 24.11.2017 – 26.06.2018;

Instanța de apel: 24.10.2018 – 13.11.2019;

Instanța de recurs: 31.01.2020 – 12.05.2020;

Instanța de apel: 05.06.2020 – 11.11.2020;

Instanța de recurs: 15.03.2021 – 19.10.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia (sediul Central) din 26 iunie 2018, Chiriac Eduard a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. Pentru pronunțarea sentinței prima instanță a constatat, că Chiriac Eduard în perioada anilor 2016-2017, având intenția însușirii ilegale a bunurilor altei persoane încredințate în administrarea sa, din interes material, locuind în gospodăria situată în xxxxx, donată de către Ghilescu Profira conform contractului de donație din 08.06.2016, care a lăsat în administrarea lui Chiriac Eduard, ca urmare a înțelegerii verbale automobilul de model „Moskvici 408” cu numere de înmatriculare XXXXX la prețul de 10000 lei, o remorcă de la automobil la prețul de 5000 lei și o moară la prețul de 1000 lei, unde ultimul în luna februarie a anului 2017 a vândut automobilul

de model „Moskvici 408”, ilegal însușind mijloacele bănești, remorca pentru automobil și moara, prin ce a cauzat părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 16000 lei.

Acțiunile inculpatului Chiriac Eduard în cadrul urmăririi penale au fost încadrate în baza art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal – *delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei sentințe noi de condamnare a lui Chiriac Eduard în baza art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 1350 unități convenționale, ce constituie suma de 67500 lei, cu privarea dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de gestionarea bunurilor pe un termen de 4 ani. Acțiunea civilă a admite pe deplin. A încasa din contul inculpatului Chiriac Eduard în beneficiul părții vătămate Ghilescu Profira suma de 10000 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral. Corpurile delictive: o remorcă și o moară a lăsa în proprietatea lui Ghilescu Profira.

În argumentarea apelului a invocat următoarele:

- instanța de judecată nu a stabilit just circumstanțele cauzei, incorect și neîntemeiat l-a achitat pe Chiriac Eduard de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, or probele administrate demonstrează vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate;

- instanța de judecată a constatat prin sentință prezența înstrăinării bunului imobil /gospodăriei/ lui Ghilescu Ivan prin contractul de donație înregistrat notarial la 18 iunie 2016, însă nu a ținut cont de faptul că, conform contractului de donație, Ghilescu Profira în calitate de donatar i-a donat casa, construcții accesorii, construcție subterană și terenul aferent pentru construcții și nicidecum automobilul și remorca. La materialele cauzei penale sunt anexate copia permisului de conducere și a certificatului de înregistrare a mijlocului de transport pe numele lui Ghilescu Ivan asupra automobilului de model „Moskvici M 408”;

- instanța de judecată nu a luat în considerație declarațiile martorilor Gheorghiu Serghei, Nedelcu Zinaida, Ghilescu Ion;

- de asemenea instanța de judecată nu a luat în considerație faptul că, bunurile imobile - mașina și remorca au proceduri speciale de înstrăinare a dreptului de proprietate, având o reglementare juridică specială în acest sens, astfel ignorând prevederile legale de transmitere a acestor categorii de bunuri conform legislației. Astfel, nu a luat în considerație declarațiile părții vătămate Ghilescu Profira, care a declarat că, ei au avut o înțelegere verbală cu Chiriac Eduard ca ulterior să-și ia bunurile rămase în gospodărie, ceea ce a fost confirmat și în ședința de judecată de către martorul Ghilescu Ion;

- instanța a neglijat dreptul părții vătămate care avea proprietate asupra bunurilor imobile mașina și remorca și că „*nimeni nu poate fi privat de dreptul său de proprietate, decât pentru cauză de utilitate publică și condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional*”. Dreptul de proprietate care aparține lui Ghilescu Ivan asupra mașinii și remorcii o consideră probată prin anexare la cauza penală a copiei permisului de conducere pe numele lui Ghilescu Ivan asupra automobilului de model „Moskvici M 408” și a contractului de donație potrivit căruia au fost specificate bunurile transmise lui Chiriac Eduard;

- potrivit art. 34 din Convenție, art. 1 din Protocolul nr. 1 înscrie 3 condiții în care privarea unui bun nu reprezintă o încălcare a dreptului titularului asupra acestui bun: a) privarea să fie prevăzută de lege, adică de normele interne aplicabile în materie; b) să fie impusă de o cauză de utilitate publică și c) să fie conformă cu principiile generale ale dreptului internațional;

- potrivit hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor” nr. 23 din 28.06.2004, acțiunile inculpatului Chiriac Eduard sunt prejudiciabile din cauză, că acesta recurgând la modalitatea respectivă de obținere a venitului prin vinderea mașinii de model „Mosckvici” a neglijat căile legale de obținere a unui câștig, astfel, vânzând mașina fără a avea careva drept de proprietate asupra acesteia.

Ulterior, procurorul în procuratura raionului Drochia, Turenco Diana, a depus apel suplimentar, prin care a solicitat rectificarea erorii din sentința Judecătorei Drochia din 26 iunie 2018, cu dispunerea menținerii sechestrului asupra bunurilor inculpatului.

La 22 noiembrie 2017, procurorul a înaintat un demers privind aplicarea sechestrului asupra bunurilor inculpatului Chiriac Eduard potrivit prevederilor art. 249 alin. (1) și (3), art. 250 Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 noiembrie 2019, a fost admis apelul declarat de procuror cu casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Chiriac Eduard a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu stabilirea pedepsei în baza acestei legi sub formă de amendă în mărime de 1000 (una mie) unități convenționale cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita anumite activități legate de gestionarea bunurilor pe un termen de 2 (doi) ani.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Ghilescu Profira, fiind dispusă încasarea în beneficiul acesteia din contul lui Chiriac Eduard prejudiciul material în sumă de 10 000 (zece mii) lei.

5. Avocatul Prepelița Nicolai împreună cu inculpatul au declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și menținerea sentinței.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 12 mai 2020 a fost admis recursul, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Pentru pronunțarea acestei soluții instanța de recurs ordinar a menționat, că prima instanță: a) în descriptiv a descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii – elemente proprii unei sentințe de condamnare. Însă, în dispozitiv s-a contrazis dispunând achitarea inculpatului; b) a constatat în descriptiv mai multe motive de achitare, care se contrazic reciproc și generează diferite consecințe juridice, cum ar fi că: „în acțiunile inculpatului lipsesc elementele componente de infracțiune prevăzute de art. 191 alin. (2) Cod penal..., vinovăția inculpatului nu a fost confirmată lipsind latura obiectivă a infracțiunii..., ultimul urmează a fi din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii”. Totodată, în dispozitiv a dispus divergent că inculpatul este achitat pe motiv că: „nu s-a constatat existența faptei infracțiunii”.

De asemenea, instanța de apel, judecând apelul, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, întemeiat casând sentința și rejudecând cauza potrivit regulilor generale, conform descriptivului deciziei atacate: a) nu a urmărit regulile prescrise în art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, deoarece nu a elucidat chestiunea privind martorii acuzării, declarațiile căror constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului, și nu i-a audiat din nou; b) doar a trecut în revistă dovezile administrate, dar, fără a descrie esența și utilitatea probelor scrise, nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete și esențiale, de fapt și de drept, invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele apărării.

Mai mult, și-a fondat soluția de condamnare, neclar și divergent, și pe declarațiile martorilor Nedelcu Z. și Gheorghiță S., considerate de apărare ca probe care confirmă nevinovăția inculpatului, deoarece au relatat că: *„inculpatul a achitat părții vătămate suma de 8000 euro și au trecut să locuiască în gospodărie. În curte era o moară și o mașină. Toate bunurile au fost incluse în suma de 8000 euro. Inculpatul a restituit moara lui Ghilescu P., iar mașina a dat-o la fier vechi..., inculpatul a cumpărat casa de la Ghilescu P. Aceasta a vândut casa și a lăsat totul în gospodărie, inclusiv mașina. El a cumpărat mașina de la inculpat, fără acte. Mașina era în stare rea și a dat-o la fier uzat”*. Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute.

Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele

pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar;

c) în raport cu limitele învinuirii instanța de apel nu a elucidat dacă partea vătămată Ghilescu P. este proprietara automobilului, remorcii și a morii, care este mecanismul și esența de încredințare în administrarea inculpatului a acestor bunuri, cât și a lăsării în administrarea lui a bunurilor menționate, care sunt mijloacele bănești însușite în consecința vânzării automobilul și, totodată, care este mecanismul de însușire a remorcii și morii;

d) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi cele de la f.d. 128-129;

e) în dispozitiv a aplicat inculpatului o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1000 unități convenționale, dar fără a indica suma concretă raportată la mărimea unității convenționale valabilă la data comiterii infracțiunii, astfel încât la executarea sentinței să nu apară nici un fel de îndoieli cu privire la categoria și mărimea pedepsei stabilite de instanța de judecată. Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar, și că recursul ordinar este întemeiat.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 noiembrie 2020, a fost admis apelul declarat de procurorul în Procuratura raionului Drochia, Turenco Diana, a fost casată parțial sentința, din alte motive decât cele invocate, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Chiriac Eduard a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Instanța de apel a conchis a nu se pronunța asupra pretențiilor înaintate de către Ghilescu Profira referitor la încasarea prejudiciului material.

În rest, au fost menținute dispozițiile sentinței.

7.1. În ședința instanței de apel în vederea respectării prevederilor legale ce reglementează judecata în prima instanță au fost audiați inculpatul Chiriac Eduard și partea vătămată Ghilescu Profira.

În cadrul ședinței instanței de apel, au fost verificate suplimentar probele conținute în materialele cauzei penale, și anume:

- procesul-verbal privind consemnarea faptelor constatate din 17.05.2017. (f.d.6, vol.I);

- comunicare telefonică nr.2121 la IP Drochia de la cet. Ghilescu Profira din 01.05.2017 (f.d.8, vol.I);

- plângere de la cet. Ghilescu Profira adresată IP Drochia din 03.05.2017 (f.d.9, vol.I);
- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 01.05.2017 și foto tabel (f.d.10-12, vol.I);
- ordonanța și procesul-verbal din 24.10.2017 de ridicare a contractului de donație din 08.06.2016 Ghilescu Profira-Chiriac Eduard (f.d.48-49, vol.I);
- copia contractului de donație din 08.06.2016 Ghilescu Profira-Chiriac Eduard (f.d.50-53, vol.I);
- copia certificatului de înmatriculare a automobilului pe numele cet. Ghilescu Ivan (f.d.54-55, vol.I);
- procesul-verbal de examinare a obiectului – remorcă din 18.10.2017 (f.d.73, vol.I);
- procesul-verbal de examinare a obiectului - moară pentru prelucrarea cerealelor din 18.10.2017 (f.d.74, vol.I);
- ordonanță de recunoaștere și de anexare ca corp delict la cauza penală a remorcii și a morii pentru prelucrarea cerealelor din 18.10.2017 (f.d.75, vol.I);
- declarațiile inculpatului Chiriac Eduard date în instanța de fond verificate suplimentar în ședința instanței de apel (f.d.144, vol.I);
- declarațiile părții vătămate Ghilescu Profira din 26.06.2018 date în instanța de fond verificate suplimentar în ședința instanței de apel (f.d.145, vol.I);
- declarațiile martorului Ghilescu Ion din 26.06.2018 date în instanța de fond verificate suplimentar în ședința instanței de apel (f.d.146, vol.I);
- declarațiile martorului Nedelcu Zinaida din 26.06.2018 date în instanța de fond verificate suplimentar în ședința instanței de apel (f.d.147, vol.I);
- declarațiile martorului Rogac Rodica din 26.06.2018 date în instanța de fond verificate suplimentar în ședința instanței de apel (f.d.148, vol.I);
- declarațiile martorului Gheorghita Serghei din 26.06.2018 date în instanța de fond verificate suplimentar în ședința instanței de apel (f.d.149, vol.I).

7.2. În continuare instanța de apel a conchis că judecând cauza penală în privința lui Chiriac Eduard, prima instanță a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, corect ajungând la concluzia privind achitarea acestuia de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, totodată a constatat în descriptiv mai multe motive de achitare, care se contrazic și generează diferite consecințe juridice: lipsa elementelor componente de infracțiune și că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Instanța de apel a constatat că prima instanță corect și justificat a ajuns la concluzia de a-l achita pe inculpatul Chiriac Eduard, însă, motivul pe care urma a se întemeia achitarea în cauza penală vizată, este cel prescris la art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, care prevede că sentința de achitare se adoptă dacă fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Totodată prima instanță deși a concluzionat referitor la achitarea inculpatului Chiriac Eduard, în partea descriptivă a sentinței a descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, indicând locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, adică toate elementele caracteristice sentinței de condamnare, conform art. 394 alin. (1) pct. (1) Cod de procedură penală.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, potrivit căruia sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată, a adoptat o hotărâre, în care motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii, astfel a admis o eroare care servește temei pentru desființarea sentinței, cu rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri.

Instanța de apel a reținut, că inculpatul Chiriac Eduard atât pe parcursul urmăririi penale, cât și în instanța de fond și apel, vina în săvârșirea infracțiunii incriminate nu a recunoscut, declarând că nu se consideră vinovat de cele incriminate lui și că acțiunile sale au fost legale.

În opinia instanței de apel, prima instanță, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4), 101 Cod de procedură penală, a stabilit cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, ajungând la concluzia corectă cu privire la achitarea inculpatului Chiriac Eduard de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal.

La fel, nici în instanța de apel acuzarea, deși a prezentat spre audiere inculpatul și partea vătămată, precum și în urma verificării suplimentare a probelor și efectuării analizei probelor prezentate în precum și în urma verificării suplimentare a probelor și efectuării analizei probelor prezentate în instanța de apel, nu s-a confirmat vinovăția inculpatului Chiriac Eduard în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal cu semnele de calificare – însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune considerabile.

Cu referire la prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, instanța de apel a notat, că soluția instanței de fond de achitare a inculpatului este justă.

Instanța de apel a respins argumentul invocat de apelant precum că instanța de judecată tendențios a apreciat probele examinate, atât în cadrul urmăririi penale cât și în ședința de judecată și, în cele din urmă, a pronunțat o sentință de achitare, necâtând la faptul că acuzarea a prezentat probe suficiente, concludente și utile care incontestabil demonstrează vinovăția inculpatului Chiriac Eduard, deoarece acest argument contravine probelor administrate de către prima instanță, verificate suplimentar și în cadrul instanței de apel, cu consemnarea lor în procesul-verbal al ședinței de judecată.

Instanța de apel a menționat, că potrivit art. 191 Cod penal, prin administrator se înțelege acel angajat în a cărui atribuții de serviciu intră efectuarea de acte de

dispoziție cu privire la bunurile și mijloacele ce aparțin unei unități publice sau private; gestor este angajatul care exercită ca atribuții principale de serviciu primirea, păstrarea și eliberarea de bunuri și mijloace care aparțin unei unități publice sau private.

La caz, între Ghilescu Profira și Chiriac Eduard nu au existat careva relații de serviciu, pentru a fi determinată existența încredințării bunurilor din litigiu.

Pentru delapidarea averii străine este caracteristic faptul, că poate fi săvârșită numai de un funcționar sau de un alt salariat, care gestionează sau administrează bunurile din avutul proprietarului.

În speță, inculpatul Chiriac Eduard nu are calitatea specială de administrator, astfel nu poate fi subiect al infracțiunii incriminate, mai mult între el și Ghilescu Profira nu au existat careva raporturi contractuale sau însărcinări referitor la gestionarea bunurilor: automobilul „Moscvici 408” n/î XXXXX, remorca și moara. La fel, aceste bunuri nu au fost lăsate lui Chiriac Eduard în administrare sau păstrare, pentru ca ultimul în virtutea calității obținute să le însușească.

Instanța de apel a reținut și declarațiile martorilor Nedelcu Zinaida, Rogac Rodica și Gheorghită Serghei depuse în prima instanță, declarațiile cărora au fost verificate suplimentar în instanța de apel, și care au relatat, că după ce a fost vândută casa lui Chiriac Eduard, Ghilescu Profira de mai multe ori a venit la domiciliul lui Chiriac Eduard pentru a-și lua lucrurile, ultimul îi permitea să intre, Ghilescu Profira fără să-și ceară voie de la proprietar era liberă în acțiuni de a vizita orice colț al gospodăriei, declanșând certuri - circumstanță care l-a determinat pe Chiriac Eduard să cheme poliția.

Tot din declarațiile martorilor menționați rezultă, că Ghilescu Profira înainte de a vinde (dona) casa a indicat, că vinde casa cu toate lucrurile din ea și din ogradă, dat fiind că este familie tânără și au nevoie.

Mai mult, confirmă nevinovăția inculpatului și declarațiile martorilor Nedelcu Z. și Gheorghită S., care au relatat, că *„inculpatul a achitat părții vătămate suma de 8000 euro și au trecut să locuiască în gospodărie. În curte era o moară și o mașină. Toate bunurile au fost incluse în suma de 8000 euro. Inculpatul a restituit moara lui Ghilescu P., iar mașina a dat-o la fier vechi..., inculpatul a cumpărat casa de la Ghilescu P. Aceasta a vândut casa și a lăsat totul în gospodărie, inclusiv mașina. El a cumpărat mașina de la inculpat, fără acte. Mașina era în stare rea și a dat-o la fier uzat”*.

Instanța de apel a notat, că potrivit învinuirii partea vătămată Ghilescu Profira a lăsat în administrarea lui Chiriac Eduard bunurile ca urmare a unei înțelegeri verbale, pe care ultimul le-a însușit, cauzând părții vătămate un prejudiciu considerabil în sumă totală de 16000 lei. Însă, materialele cauzei atestă, că proprietar al automobilului de model „Moscvici 408” n/î XXXXX este Ghilescu Ivan (f.d.54 vol.I), deși ultimul nu a avut calitatea de parte vătămată, dar de martor.

Astfel, din cele reținute, fapta inculpatului Chiriac Eduard nu întrunește

elementele infracțiunii privind delapidarea averii străine, dat fiind că el nu poate fi subiect al infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Cu referire la afirmația invocată de procuror, precum că probele acumulate la etapa urmăririi penale și în prima instanță dovedesc faptul comiterii de către Chiriac Eduard a infracțiunii de care a fost învinuit, instanța de apel a menționat că probele administrate de către organul de urmărire penală și susținute de acuzatorul de stat, puse la dispoziția instanței judecătorești, nu dau temei la o stabilire sigură, incontestabilă și fără echivoc a vinovăției lui Chiriac Eduard în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Având în susținere prevederile art. 387 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de apel a respins pretențiile înaintate de către Ghilescu Profira cu privire la încasarea prejudiciului material, menționând că la pronunțarea unei sentințe de achitare, instanța nu se pronunță asupra acțiunii civile (care la caz nici nu a fost intentată, dar existând pretenții materiale).

8. Procurorul în Procuratura de circumscriptie Bălți, Prisacari Lilia, invocând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare.

În argumentarea recursului menționează, că contrar prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, instanța de apel nu a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, nu a pătruns în esența argumentelor invocate de procuror în cererea de apel, a criticat și a respins un ansamblu de probe care dovedesc vinovăția inculpatului Chiriac Eduard de infracțiunea imputată, ca rezultat adoptând o soluție ilegală de achitare cu invocarea motivului că, fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

Concluzia instanței de apel precum că, fapta inculpatului Chiriac Eduard nu întrunește elementele infracțiunii privind delapidarea averii străine, din motiv că, ultimul nu poate fi subiect al infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal este una eronată, fiind combătută de totalitatea probelor prezentate de partea acuzării.

Susține că din probatoriul administrat la dosar se confirmă faptul că, partea vătămată Ghilescu Profira a indicat, că prin contractul de donație a vândut inculpatului doar - casa, construcțiile și terenurile aferente. În casă, beci și garaj cu acordul ei au rămas multe bunuri care nu figurează în contract, dar în obiectele donate nu a intrat automobilul, remorca și moara. Potrivit înțelegerii verbale, urma ca bunurile respective să le ia ulterior, însă în legătură cu faptul că soțul era bolnav, s-au adresat mai târziu. La încercarea lor de a-și ridica aceste bunuri ei au fost alungați și nu au putut să le ridice. Ulterior în cadrul urmăririi penale, moara și remorca totuși au fost întoarse părții vătămate numai după ce a fost depusă o plângere la procuratură.

În confirmarea celor indicate, în ședința instanței de apel partea vătămată a prezentat originalul certificatului de înmatriculare a automobilului de model „Moskvici 408” care aparține cu drept de proprietate soțului Ghilescu Ion și nu a fost transmis prin careva contracte altei persoane. Astfel inculpatul nu a avut dreptul de posesie, a avut numai dreptul de păstrare. Or, ultimul neavând temei legal de a se folosi de automobil îl vinde la fier uzat.

Astfel Chiriac Eduard nu a prezentat careva documente care ar fi confirmat dreptul de proprietate asupra mașinii și remorcii.

Consideră că instanțele de judecată urmau a încadra acțiunile inculpatului Chiriac Eduard în baza art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

9. Partea vătămată Ghilescu Profira declară recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului menționează, că instanța de apel a constatat în descriptiv mai multe motive de achitare, care se contrazic reciproc și generează diferite consecințe juridice, cum ar că în acțiunile inculpatului lipsesc elementele componenței de infracțiune prevăzute de art. 191 alin. (2) Cod penal.

De asemenea instanța a indicat că Chiriac Eduard a fost pus sub învinuire de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu semnele de calificare - însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune considerabile.

Astfel, instanța mai indică că potrivit normei penale incriminate la art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, subiect activ al infracțiunii de delapidare poate fi persoana fizică, care în afară de criteriile generale ale răspunderii penale (este persoană responsabilă, are vârsta de 16 ani), trebuie să posede și calitatea specială de administrator sau gestionar.

Consideră titularul cererii de recurs că prin faptele sale, inculpatul Chiriac Eduard a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 190 Cod penal, și anume: escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile,

10. Avocatul Prepelița Nicolai în numele inculpatului a depus referință la recursurile ordinare declarate de către procuror și de către partea vătămată, pledând pentru inadmisibilitatea acestora, din motiv că sunt vădit neîntemeiate.

11. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din considerentele ce succed.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din conținutul cererilor de recurs declarate în speță, acestea se întemeiază pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recursuri și temeiurilor de casare nominalizate, Colegiul penal lărgit constată că criticele aduse de către titularii cererilor de recurs și-au găsit confirmare parțial în speța dedusă judecării, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, deoarece la o nouă rundă a procedurilor de judecare a cauzei în ordine de apel, nu au fost respectate pe deplin prevederile procesual penale cu privire la rejudecarea cauzei.

În acest context instanța de recurs menționează, că conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește

elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate, hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit notează, că hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Totodată, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

În conformitate cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate pe deplin la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, întrucât decizia contestată nu conține motive clare pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal lărgit remarcă, că în speța dedusă judecării, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 mai 2020, decizia instanței de apel a fost casată total cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Astfel, în decizia instanței de recurs de remitere a cauzei la rejudecare au fost date indicații clare, în privința cărora instanța de apel la o nouă rejudecare urma să se expună și să țină cont, însă contrar acestor indicații, aspectele evidențiate au fost lăsate fără soluționare sau examinate superficial.

În acest sens, una din aspectele asupra cărora a fost atenționată instanța de apel se referă la faptul, că prima instanță a constatat în descriptiv mai multe motive de achitare, care se contrazic reciproc și generează diferite consecințe juridice, cum ar fi că: *„în acțiunile inculpatului lipsesc elementele componenței de infracțiune prevăzute de art. 191 alin. (2) Cod penal... , vinovăția inculpatului nu a fost confirmată lipsind latura obiectivă a infracțiunii... , ultimul urmează a fi din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii”*. Totodată, în dispozitiv a dispus divergent că *inculpatul este achitat pe motiv că: „nu s-a constatat existența faptei infracțiunii”*.

Având în vedere aspectele evidențiate, Colegiul penal lărgit statuează că la a doua rundă a procedurilor, instanța de apel nu a ținut cont de indicațiile instanței de recurs

și a pronunțat o decizie prin care l-a achitat pe inculpatul Chiriac Eduard de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, însă motivarea acestei soluții este contradictorie dispozitivului deciziei.

Astfel, deși instanța de apel constată că prima instanță în sentința pronunțată a constatat în descriptiv mai multe motive de achitare, care se contrazic și generează diferite consecințe juridice: *lipsa elementelor componente de infracțiune și că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii*. În același timp, aceeași instanță de apel deja casând sentința și pronunțând o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, pe de o parte consideră că Chiriac Eduard urmează a fi achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, motivând că inculpatul nu poate fi subiect al infracțiunii incriminate, iar în continuare în mod divergent mai constată și faptul, că „...probele administrate de către organul de urmărire penală și susținute de acuzatorul de stat, puse la dispoziția instanței judecătorești, nu dau temei la o stabilire sigură, incontestabilă și fără echivoc a vinovăției lui Chiriac Eduard în săvârșirea infracțiunii incriminate...”.

Aspectele descrise mai sus denotă faptul, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

În continuare, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul, că potrivit alin. (3) pct. 1) și 2) art. 394 Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă:

- 1) indicarea învinuirii (potrivit ordonanței de punere sub învinuire și rechizitoriului) pe baza căreia cauza în privința învinuitului a fost trimisă în judecată;
- 2) descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării.

Contrar prevederilor enunțate supra, instanța de apel deși a considerat necesar de a casa sentința și a pronunțat o nouă soluție de achitare a inculpatului Chiriac Eduard de sub învinuirea înaintată, totuși în descriptivul deciziei pronunțate instanța de apel nu a indicat conținutul învinuirii aduse acestuia potrivit rechizitoriului, ci s-a limitat doar la indicarea articolului din Codul penal și încadrarea juridică a faptelor puse în sarcina inculpatului.

Reieșind din aspectele elucidate și ținând cont de faptul că motivarea deciziei instanței de apel este contradictorie, iar erorile evidențiate nu pot fi corectate de instanța de recurs, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia cu privire la necesitatea casării deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Având la bază argumentele expuse supra, la rejudecarea cauzei instanța de apel

urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, având obligația să înlătore erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

12. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admit recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, și de către partea vătămată Ghilescu Profira, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui **Chiriac Eduard xxxxx**, și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **06 decembrie 2021.**

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Timofti Vladimir

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor